

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Görüş No : 2022/232
Görüş Tarihi : 03/08/2022

YÜKSEK FEN KURULU GÖRÜŞÜ

... tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ... tarihinde ihale edilerek, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre ... tarihinde anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeye bağlanan "... Yapı İşi"nde; iş programının düzenlenme metodu hususunda yüklenici ile idare arasında oluşan anlaşmazlık ile ilgili olarak Kurulumuz görüşü talep edilmektedir.

Konu, gönderilen bilgi ve belgeler ile ilgili mevzuatı çerçevesinde Kurulumuzca inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulmuş olup, görüş sorulan konuya ilişkin tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri özet olarak aşağıda belirtildiği şekildedir.

Yüklenicinin görüş ve talebi;

Yüklenicinin 13/05/2022 tarihli dilekçesinde özetle; ikmal işinde yer tesliminden sonra imalatlara başlanamadığı, yapılması gereken imalatların genel ağırlığının montaj ürünleri olduğu, fabrikaların sipariş kabulünün bu ürünlerin tedarik süreleri etkilediği, yerinde üretimi olmayan montaj ürünleri için idarenin onay süreçlerinde belirli bir zaman kaybı yaşandığı ve malzeme siparişlerinin ancak bu süreç sonunda verilebildiği, bundan dolayı iş programının aylara göre eşit ağırlıkta dağıtılması metoduyla değil imalatın niteliği ve yapım tekniği göz önüne alınarak yeniden düzenlenmesi gerektiği yönündedir.

İdarenin görüşü ve değerlendirmesi;

Anlaşmazlık konusu iş programının hazırlanma aşamasında, aylara esas ödenek dilimleri belirlenirken, o yıla ait ödenek miktarının, yıla ait çalışılan gün sayısına bölünmesi suretiyle günlük harcama miktarının bulunduğu, bulunan günlük harcama miktarı aylara ait çalışılan gün sayısı ile çarpılarak aylık ödenek dilimlerinin bulunduğu, dolayısı ile tüm aylara ait ödenek dilimlerini kullanarak yüklenici tarafından hazırlanan ve taraflarınca onaylanan ilk iş programının uygulanması gerektiği belirtilmektedir.

Tarafların görüş, talep ve değerlendirmeleri bu şekilde açıklandıktan sonra konunun inceleme ve değerlendirilmesine geçilmiştir.

İdare tarafından gönderilen bilgi ve belgeler incelendiğinde;

İşin yer tesliminin 26/07/2021 tarihinde yapıldığı, işe ait sözleşmeye göre işin süresinin 210 gün ve iş bitim tarihinin 21/02/2022 olduğu, havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmadığı devresinin 20/11/2021 – 10/03/2022 tarihleri arasındaki 111 (YüzOnBir) gün olduğu,

22/12/2022 tarihli Olur ile %6,8200 oranında iş artışı yapıldığı ve işe 60 gün ilave süre verilerek iş bitim tarihinin 22/04/2022 olarak belirlendiği,

21/01/2022 tarihli Olur ile %0,4878 oranında iş artışı yapıldığı ve ilave süre verilmediği,

29/03/2022 tarihli Olur ile %0,2856 oranında iş artışı yapıldığı ve işe 14 gün ilave süre verilerek iş bitim tarihinin 06/05/2022 olarak belirlendiği,

06/05/2022 tarihli Olur ile %0,7113 oranında iş artışı yapıldığı ve işe 26 gün ilave süre verilerek iş bitim tarihinin 01/06/2022 olarak belirlendiği,

Son olarak, 01/07/2022 tarihli Olur ile %1,2300 oranında iş artışı yapıldığı ve işe (5546 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine istinaden verilen süre dâhil) 53 gün ilave süre verilerek iş bitim tarihinin 23/07/2022 olarak belirlendiği,

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Görüş No : 2022/232
Görüş Tarihi : 03/08/2022

İşe ait sözleşmenin “Ödeme yeri ve şartları” başlıklı 11 inci maddesinde;

“ ...

Bu iş için sözleşme bedeli üzerinden,

...

2021 % 61

2022 %39,

ödenek tespit olunmuştur. Yüklenici yapım işi için sözleşmede belirtilen ödenekleri iş programına uygun şekilde imalat ve/veya ihzarat olarak sarf etmek zorundadır.” hükmünün yer aldığı,

İlk iş programının; idarenin belirlediği ve ödeneğin aylık eşit dağıtıldığı usul ile yüklenici tarafından hazırlandığı ve idare tarafından bila tarihli onaylandığı, yüklenici tarafından 13/05/2022 tarihli dilekçe ile iş programının imalatın niteliği ve yapım tekniği göz önüne alınarak yeniden düzenlenmesi gerektiğinin belirtildiği, anlaşmazlığın da bu noktada ortaya çıktığı,

Görülmektedir.

İşe ait sözleşmenin;

“İş programı” başlıklı 12 nci maddesinde;

“12.1. Yüklenici, iş programını yer tesliminin yapıldığı tarihten itibaren on beş gün içinde, sözleşme bedeli üzerinden imalatların niteliği, teknik özelliği ve yapım süreleri de göz önünde bulundurulmak suretiyle, gün bazında yapılması gereken iş tutarlarını hesaplayarak, ödeneklerin yıllara göre dağılım esasları ile varsa işin kısımları ile bitirme tarihlerini de dikkate alarak İdarece verilen örneklere uygun olarak hazırlar. Bu programda ayrıca; iş kalemleri, aylık imalat ve iş miktarları, (ihzarat ödemesi öngörülen işlerde ihzaratı,) yıllık ödenek dilimleri ve bunların aylara dağılımı gösterilir ve iş programı en az dört nüsha hazırlanarak onaylanmak üzere İdareye teslim edilir.

12.2. İdare, iş programını verildiği tarihten başlamak üzere 5 gün içinde onaylar.

12.3. İş programının hazırlanması ve uygulanması ile ilgili diğer hususlarda Yapım İşleri Genel Şartnamesi hükümleri uygulanır.”,

“Fiyat farkı ödenmesi ve hesaplanması şartları” başlıklı 14 üncü maddesinin 2 nci fıkrasında;

“Fiyat farkı hesaplanacaktır.

... ”,

4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında İhale Edilen Yapım İşlerinde Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslara göre fiyat farkı hesaplanacaktır.”

İhale tarihi itibari ile yürürlükte bulunan “4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında İhale Edilen Yapım İşlerinde Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar”ın;

“İş programı ve ödenek dilimi” başlıklı 7 nci maddesinde;

“(1) Sözleşme imzalandıktan sonra iş kalemlerinin, aylık imalatın, ihzaratın ve yıllık ödenekler ile bunların aylara dağılımını gösteren ayrıntılı bir iş programı hazırlanarak idarenin onayına sunulur.

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Görüş No : 2022/232
Görüş Tarihi : 03/08/2022

(2) Herhangi bir aya ait iş programına yüklenicinin kusuru nedeniyle uyulmadığı takdirde, daha sonraki aylarda yapılacak imalatlarda, imalat miktarı iş programına uygun hale gelinceye kadar, fiyat farkı hesaplanırken, iş programına göre gerçekleştirilmesi gereken ayın endeksi ile işin fiilen gerçekleştirildiği ayın endeksinden düşük olanı esas alınır.”

İşe ait sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesi (YİGS)’nin “İş programı” başlıklı 17 nci maddesinde;

“(1) Yüklenici, yer tesliminin yapıldığı tarihten itibaren on beş gün içinde, idarece verilen örneklere, sözleşmedeki ödeme şartlarına ve imalatların niteliği, teknik özelliği ve yapım sürelerine uygun bir iş programını hazırlayarak, onaylanmak üzere idareye teslim edecektir. Süresinde teslim edilen iş programının idarece uygun bulunmaması halinde uygun bulunmama gerekçeleri yükleniciye bildirilerek, bir defaya mahsus olmak üzere ceza uygulamaksızın, beş gün süre verilir. Belirtilen süreler içerisinde iş programının sunulmaması veya teslim edilen iş programının idarece uygun bulunmaması durumunda, gecikilen her gün için, işin süresinde bitirilememesi haline ilişkin olarak sözleşmede öngörülen günlük gecikme cezasının %10’u oranında ceza uygulanır.

...

(3) İdare, iş programını verildiği tarihten başlamak üzere sözleşme veya eklerinde belirtilen süre içinde, olduğu gibi veya gerekli gördüğü değişiklikleri yaparak onaylar ve onaylı bir nüshasını yükleniciye verir. İş programları idarenin onayıyla geçerli olur.

...

(6) Yüklenici idarece onaylanmış iş programına aynen uymak zorundadır. Ancak zorunlu hallerde idarenin uygun görüşü ile iş programında değişiklik yapılabilir.

(7) İşte idarece onaylanan bir süre uzatımı olması, iş artışı/eksilişi yapılması, ödenek dilim değişikliği yapılması, idarenin izniyle havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmadığı dönemde çalışılması, yeni fiyat tespiti yapılması gibi durumlarda ve idarece gerekli görülmesi kaydıyla yüklenici bu hususun kendisine tebliği tarihinden başlamak üzere yedi gün içinde revize iş programı düzenleyerek idarenin onayına sunmak zorundadır. Revize iş programının süresinde teslim edilmemesi veya sunulan iş programının idarece uygun bulunmaması durumunda birinci fıkradaki hükümler uygulanır.”,

Hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümler ile yapılan tespitler birlikte dikkate alındığında;

İdare tarafından sözleşmede belirtilen yıllar itibariyle ödeneklerin temin edilmesi, yüklenicinin de, sözleşmesinde yıllar itibariyle belirtilen ödenek dilimlerinin kendisine yılı sonu itibariyle ödenecek şekilde, yıl içinde çalışma şartları, teknik sınırlamalar, ihtiyaç önceliği gibi etkenlere göre günlük, aylık ve toplamda yılı ödeneğini hangi iş kalemlerini yaparak harcayacağını gösterir ayrıntılı bir iş programını, sözleşmesinde belirtilen sürelerde ve idarenin vereceği örneklere uygun olarak hazırlaması ve idare onayına sunmasını müteakip, onaylanan ilk iş programına göre işlerin yürütülmesi gerektiği,

İşin yürütülmesi sırasında; idarece onaylanan bir süre uzatımı olması, ödenek dilim değişikliği yapılması, idarenin izniyle havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmadığı devrede çalışılması gibi durumlarda, yüklenicinin bu hususun kendisine tebliği tarihinden başlamak üzere yedi gün içinde revize iş programı düzenleyerek idarenin onayına sunmak zorunda olduğu,

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı

Görüş No : 2022/232
Görüş Tarihi : 03/08/2022

İdare tarafından verilen süre uzatımlarının, iş artışı ve işin durması sebebi ile verilenler hariç, sözleşmesinde belirtilen süre kadar çalışılmadığı gerekçesi ile verildiğinin kabulünün gerektiği, dolayısıyla sözleşmesinde öngörülen süre kadar çalışılmadığı durumlarda çalışılmayan günlerde bir ödenek harcamasından da bahsedilemeyeceği bu sebeple uzatılan süreye karşılık başka bir ifade ile çalışılmayan günlerde harcanamayan ödeneğinde idaresince tespit edilerek aktarılması gerektiği,

Bu şekilde idaresince süre uzatım ve ödenek aktarma kararları alınarak yükleniciye tebliği sonrası, yüklenici tarafından hazırlanıp idaresince onaylanacak revize iş programına göre iş ve işlemlerin (fiyat farkı hesaplaması dâhil) yürütülmesi gerektiği,

İdaresince verilen her süre uzatım ve ödenek aktarma kararı sonrası zamanında bu işlemin tekrarlanarak revize iş programı/programlarının hazırlanması gerektiği,

Bu revize edilen iş programına, yüklenicinin kusuru nedeniyle uyulmadığı takdirde, daha sonraki aylarda yapılacak imalatlarda, imalat miktarı iş programına uygun hale gelinceye kadar, fiyat farkı hesaplanırken, iş programına göre gerçekleştirilmesi gereken ayın endeksi ile işin fiilen gerçekleştirildiği ayın endeksinden düşük olanının esas alınacağı,

Hususlarının açık olduğu,

Yapılan tüm tespit ve hükümler birlikte göz önüne alındığında;

Anlaşmazlık konusu bu işte, ilk iş programının yukarıda belirtilen usul ve esaslara göre yüklenici tarafından hazırlandığı, idare tarafından onaylandığı, fiyat farklarının bu iş programı dikkate alınarak hesaplandığı, süreç içerisinde 5 kez iş artışı yapıldığı ve 4 kez süre uzatımı verildiği,

Gelinen aşamada, yüklenici tarafından hazırlanan ve idarece onaylanan ilk iş programının süre uzatımlarına bağlı olarak bir ödenek aktarımı yapıldığı durumda yapılacak ilk revize iş programı ile değişebileceği, malzeme tedarikinde ve yapım tekniğine bağlı olarak yaşanan gecikmelerden dolayı idare tarafından bir süre uzatımı verildiği takdirde taraflarca müştereken hazırlanan 1 inci revize iş programından başlayarak değişikliğe gidebileceği, bunun dışında taraflarca müştereken hazırlanan ilk iş programının dolayısı ile bu iş programındaki aylık ödeneklerin değiştirilemeyeceği,

Görüşüne 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 112 nci maddesinin 1 inci fıkrasının (ç) bendine istinaden, 03/08/2022 tarihinde yapılan toplantıda katılanların oy birliği ile varılmıştır.